

Barn efter krig

Ledarmaterial



Svenska
Missionskyrkan



SMU

Instruktioner till ledaren

Det här är ett material som riktar sig till ungdomar i högstadieåldern.

Vad behövs?

- Dator
- Projektor
- Projektorduk
- En utskrift av det här häftet
- Sax
- Utklippta kopior av konsekvensberättelsen, lika många exemplar som antalet grupper

Följande delar ingår i materialet:

1. Frågesport i fyra hörn

Det här är en kort frågesport, som ska sätta igång tankar kring barn och krig. Varje hörn i rummet motsvarar ett svarsalternativ. Be ungdomarna stå upp, och läs sedan frågan. När du läst de olika alternativen, får de ställa sig i det hörn de tror är rätt. Tänk på att ge ordentligt med betänketid. Det svar som är skrivet i fetstilt är det som är rätt. Det finns fem olika frågor. Välj själv vilka frågor du tycker är relevanta och lägg gärna till egna.

2. Bildspel

Det här är ett bildspel med 13 bilder. Nio av dessa har en tillhörande bildtext som läses upp när bilden visas. De finner du i manuset till bildspelet. Ha inte för bråttom och var uppmärksam på de reaktioner som väcks. Fånga upp eventuella frågor, för att svara på dem efteråt.

3. Konsekvensberättelse

Det här är en övning som handlar om att vara ung i ett krigsdrabbat område. Den visar vilka situationer barn kan hamna i på grund av kriget. Edith är ett av dessa barn.

Övningen går ut på att välja Ediths väg i livet, genom att ta ställning till de många val hon står inför. Lämna tid för diskussion i grupperna inför de olika besluten.

- Dela in klassen i grupper om fyra till sex personer
- Ge varje grupp en kopia av inledningen
- Läs inledningen för hela klassen och låt varje grupp välja svarsalternativ
- Ge varje grupp en kopia av nästa steg i berättelsen, 1a eller 1b, beroende på gruppens val
- Låt varje grupp själva läsa texten och ta ställning till Ediths nästa val
- Ge varje grupp en kopia av nästa steg i berättelsen, 2a/2b eller 2c/2d
- Gör på samma sätt med det sista steget, 3a-3h

Till sist redovisar varje grupp sina val för resten av klassen och argumenterar för varför de valde just den vägen. Beroende på de diskussioner som uppkommer, kan övningen bli så lång som du önskar.

4. Avslutning

Läs den avslutande texten för att knyta ihop säcken. Eller välj en egen avslutning utifrån hur diskussionen har gått.



Frågesport i fyra hörn

I FN:s barnkonvention finns regler som ska skydda barns rättigheter. Upp till vilken ålder räknas man, enligt denna, som barn?

1. 12år
2. 15år
- 3. 18år**
4. 20år

Vilket av följande påståenden kommer inte från barnkonventionen?

1. Alla barn är lika mycket värda
2. Alla barn har rätt till utbildning
- 3. Alla barn har rätt till en egen dator**
4. Alla barn har rätt till lek

Omkring 20 miljoner människor är idag på flykt från sina egna länder. En av de stora orsakerna är krig och väpnade konflikter. Hur många procent av dessa flyktingar är barn?

1. 20%
2. 40%
- 3. 50%**
4. 70%

Hur många barn har dödats i krig de senaste tio åren?

1. 500 000
- 2. 2 miljoner**
3. 2,5 miljoner
4. 4 miljoner

För hur många år sedan var Sverige i krig?

1. 100
- 2. 200**
3. 300
4. 400

Manus till bildspelet



2. Jag heter Joseph och bor här i Musana med min familj. Jag har genomlevt kriget från början till slut. När rebellerna stormade in i vår by, tvingades vi fly på tio minuter. Vi slängde ihop det allra nödvändigaste och gav oss ut i skogen. Det tog två månader för oss att gå till en tryggare plats och vi hade varken tillräckligt med mat eller vatten.

Jag kommer ihåg en natt när jag inte kunde sova. Jag tittade på min lilla dotter som låg bredvid mig och tänkte att det är barnen som drabbas värst av kriget. Då bestämde jag mig för att göra något åt situationen. Det är vi vuxna som bär ansvaret, men barnen drabbas oskyldigt och kan inte göra någonting åt det.



4. I staden Pointe-Noire lever flera hundra barn på gatan. Många av dem förlorade sina föräldrar i kriget och har ingen annanstans att ta vägen.

Verkligheten på gatan är hård. Eftersom det inte finns någon som tar ansvar för barnen, söker de sig till andra som hamnat i samma situation. Barnen lever i organiserade gäng där droger, våld och snatteri tillhör vardagen.

De som inte lyckas skaffa tillräckligt med mat eller pengar straffas ofta av gängledaren med till exempel våldtäkt eller andra former av våld. Det här är en verklighet som många barn i världen lever i.



5. En dag några år efter krigets slut kom några soldater in på skolområdet. Alla barnen drabbades av panik. Vapnen, kläderna och rörelserna framkallade minnen som de inte kunde hantera.

Många barn runtom i världen lever med obearbetade minnen från krig. Att se ett vapen eller höra ljudet av åska kan vara det enda som behövs för att paniken ska komma. Barnen bär på djupa sår som aldrig fått chans att läka.



6. Barns attityd till våld är svår att förstå. Varför väljer barn att se en krigsfilm istället för en komedi? Varför väljer de att leka krig istället för att spela fotboll?

Runtom i världen pågår många etniska konflikter och samhörigheten med den egna gruppen är stor. Kriget diskuteras mycket av vuxna och deras åsikter överförs till barnen.

I miljöer där krig pågår blir barn ofta våldsamma, eftersom det har blivit en naturlig del av deras vardag. De ser upp till soldaterna och beundrar deras mod. Mångas önskan är att en dag bli som dem.



8. I Point-Noire i Kongo-Brazzaville finns ett barnhem som tar hand om barn som lever på gatan. De som jobbar här går ut på gatan och erbjuder barnen mat, husrum, trygghet och gemenskap. De ges även möjlighet till utbildning.

Under tiden barnen bor här försöker man återupprätta kontakten med deras familjer. Målet är att lösa konflikter som har uppstått och återföra barnet med sina föräldrar. De som inte har någon släkting att återvända till, får stanna på barnhemmet tills de känner sig redo att lämna det.



9. Flammorna är ett projekt i Kongo-Brazzaville som startats av kyrkans ungdomsorganisation. Utbildade volontärer hjälper barn att bearbeta sina krigsminnen genom att de får rita, leka och berätta. Här finns vuxna som har tid för barnen och kunskap om hur man bäst kan hjälpa dem vidare.



Förebygger framtida konflikter

10. Fotbollsprojektet Gothia Cup engagerar ungefär 400 barn och ungdomar i huvudstaden Brazzaville. De kommer från olika stadsdelar och olika folkgrupper, men här får de lära sig kamratskap och laganda – trots de många olikheter som finns. Efter kriget såg man ett behov av att sammanföra barn med olika bakgrund, för att förebygga framtida konflikter.

Förutom fotboll satsar man på undervisning i moraliska och sociala frågor. Tränarna pratar om hur man bör behandla varandra och tar till exempel upp frågor kring droger och våld.



Seraphin Ngouma: "Vi vill satsa på barnen"

12. Jag heter Seraphin och bor i den stora staden Brazzaville. Under kriget tvingades jag och min familj fly från vårt hus flera gånger.

I morse frågade min son mig varför vi har så lite saker hemma. Han kom ihåg att vi hade mycket mer möbler och prylar när han var liten.

Jag och min fru har förstått att det finns saker som är viktigare än det materiella, som utbildning till exempel. Det kan ingen ta ifrån dig. Därför har vi valt att lägga våra pengar på barnens skolgång, istället för att köpa en soffa eller nya gardiner. Vi vill satsa på barnen, för de är vår framtid.



Barn efter krig

Alla borde ha rätt till hjälp. Vem kan göra något åt situationen?

13. De barn som får hjälp att bearbeta sina krigsupplevelser är lyckligt lottade. Alla barn borde få chans att prata med någon vuxen, leka av sig hemska minnen eller spela fotboll och få nya kompisar. Och alla barn och ungdomar behöver ha människor omkring sig som de känner sig trygga med. Men tyvärr är det inte så.

En väldigt liten del av dem som upplevt krig får hjälp efteråt. Många barn i världen bär med sig minnen och bilder av vapen, rädsla, flykt och död. Alla borde ha rätt till hjälp.

Vem kan göra något åt situationen?

Avslutning

**Ett barn som får uppleva kritik
lär sig att fördöma**

**Ett barn som får uppleva fientlighet
lär sig att slåss**

**Ett barn som ständigt får uppleva skam
lär sig att känna sig skyldig**

Men

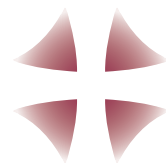
**Ett barn som får uppmuntran
lär sig förtroende**

**Ett barn som får beröm
lär sig att uppskatta**

**Ett barn som får lära sig rent spel
lär sig rättvisa**

**Ett barn som accepteras och möts med
vänskap lär sig att känna
kärlek i världen**

Ett material av Ida Carlsson, Annie Hermansson, och Josefine Rosengren
MUL-kursen, Lidingö folkhögskola, 2007



Svenska
Missionskyrkan



SMU